

Я чудово знаю, що моє ім'я сміховинне. Та воно таким не було чотири роки тому, коли я взялася за цю роботу. Я — покоївка в готелі «Рідженсі Гран», і звать мене Моллі. Покоївка Моллі*. Як смішно. До того як я взялася за цю роботу, Моллі було просто іменем. Ним мене нагородила мати-зозуля, яка покинула мене так давно, що по ній не залишилося жодних спогадів, хіба кілька світлин та історій, які розповіла мені Ба. Ба каже, що мамі ім'я Моллі видалося милим для дівчинки з круглими щічками та косичками, проте, як потім з'ясувалося, в мене не було ані того, ані іншого. У мене звичайне темне волосся, яке я упорядковую в охайний кутастий боб. Проділ я роблю посередині — рівно посередині. Я розчісую волосся, щоб було гладке й рівне. Я люблю, щоб усе було просто й чітко.

У мене гострі вилиці і бліда шкіра, якою казна-чому дехто захоплюється. Я біла, наче простирадла, які застилаю і розстилаю, застилаю і розстилаю — з ранку до ночі, у двадцяти з лишком номерах, які я прибираю для високоповажних гостей у «Рідженсі Гран», п'ятизірковому бутик-готелі, що славиться «витонченою елегантністю та щонайсучаснішим оздобленням».

Я нізащо не повірила б, що запопаду таку відповідальну роботу в такому висококласному готелі. Я знаю, що дехто вважає, буцімто покоївка — це низ низів. Я знаю, що ми всі мали б

* Назва компанії, що надає послуги прибирання. — Тут і далі прим. пер.

мріяти про кар'єру лікаря, адвоката чи магната нерухомості. Але не я. Я досі повірити не можу, що мені так пощастило з роботою. Я аж щипаю себе, справді. Особливо тепер, коли не стало Ба. Без неї й дім — не дім. Так, наче квартира, де ми разом жили, враз зблякла. Та коли я заходжу в «Рідженсі Гран», світ знову барвиться, наче кольоровий фільм.

Коли я беруся за лискуче латунне поруччя і підіймаюся пурпуровими сходами до величного портика, я — Дороті, що ступає у Країну Оз. Я штовхаю обертові двері і бачу своє відображення — я все ще блідава й темноволоса, та рум'янець помалу повертається, так само, як і *raison d'être**.

При вході я часто спиняюся на мить, щоб увібрати в себе всю велич лобі. Воно ніколи не тьмяніє. Ніколи не блякне і не вкривається пилом. Воно благодатно незмінне — день у день. Ліворуч, за чорною, як ніч, обсидіановою стійкою реєстрації, стоїть консьєрж та ошатні, вбрані в чорно-біле, як ті пінгвіни, адміністратори.

Лобі просторе, у формі підкови, підлоги, мощені італійським мармуром, сяють незайманою білизнаю і манять погляд на терасу другого поверху. На терасу, оздоблену в стилі ар-деко, ведуть помпезні мармурові сходи з осяйними розкішними блясинами, довкола золотих замків в'ються змії із заляклими мідними щелепами. Гості часто спиняються коло поруччя, спираються на лискучі перила і вивчають величну сцену, що розгортається внизу: носії з валізами снують туди-сюди, гості відпочивають у пишних фотелях, парочки кубляться на смарагдових канапах для закоханих, а їхні таємниці поглинає пишний м'який оксамит.

Та, мабуть, моє улюблене у лобі — те нюхове відчуття, той перший запашний вдих, коли я вбираю в себе аромат готелю перед початком кожної зміни: суміш вишуканих жіночих парфумів, густий мускус шкіряних фотелів, терпка дзвінкість

* Сенс буття (фр.).

лимонної пасти, якою двічі на день гляncюють сяйливі мармурові підлоги. Ось він — запах сутності. Так пахне саме життя.

Щодня, коли приходжу на роботу в готель «Рідженсі Гран», я почувуюся живою, частиною світу речей, розкошів та барв. Я — елемент оздоби, яскравого, унікального простору, ідеально допасованого гобелену.

Ба казала: «Хто любить свою роботу, той ні дня в житті не працюватиме». І це правда. Кожен робочий день для мене — чиста радість. Я створена для цієї роботи. Я люблю прибирати, я люблю свій возик з причандаллям, я люблю свою форму.

Ніщо не зрівняється з ідеально впорядкованим возиком покоївки рано-вранці. На мою скромну думку, це ріг достатку та краси. Крихітні хрусткі пакетики з делікатно загорнутим милом, що пахне апельсиновим цвітом, малесенькі пляшечки шампуню «Crabtree & Evelyn»*, тугі пачки серветок, рулони туалетного паперу, загорнутого в захисну прозору плівку, білосніжні рушники трьох розмірів — банний, для рук і для обличчя, стосик мереживних серветок для таць на чай-каву. І ще одне, не менш важливе: набір мийних засобів і знарядь, що складається із піпідастра з пір'я, лимонної поліролі для меблів, делікатно ароматизованих мішків для сміття, а ще — вражаючого набору пляшок-розпилювачів із розчинниками та дезінфікуючими речовинами, виструнчених і готових побороти будь-яку пляму — хоч кружальця від філіжанки кави, хоч блювоту, а чи й кров. Добре укомплектований возик для прибирання — це портативне санітарне диво; це машина чистоти на колесах. Кажу ж, це чиста краса!

І моя форма. Якби мені довелося вибирати між уніформою та візком, то я б не змогла. Моя форма — моя свобода. Це найкращий плащ-невидимка. У «Рідженсі Гран» їх щодня хімчистять у пральні, яка розташована внизу, у сирому закутку готелю, прямо по коридору, неподалік від наших роздягалень.

* Бренд люксової доглядової косметики із 50-літньою історією.

Щодня, ще до того, як я прийду на роботу, мою форму вішають на мою шафку в роздягальні. Вона загорнута у чіпкий поліетилен, з невеличкою биркою, на якій чорним маркером пише моє ім'я. Яка ж це втіха — бачити її вранці; моя друга шкіра — чиста, продезінфікована, свіжовипрасувана, пахне сумішшю незамазаного паперу, критого басейну і небуття. Свіжий почин. Ніби переддень і багато днів до цього стерли начисто.

Коли я одягаю свою форму покоївки, — але не таку старомодну, у стилі «Абатства Даунтон», і не еротичне кліше у стилі «Плейбой», а сліпучо-білу накрохмалену сорочку і обтислу спідницю-олівець (з еластичної тканини, що гарно облягає) — я набуваю цілісності. Коли я вбрана до роботи, то почувуюся впевненіше, наче знаю, що мені казати та робити, принаймні частково. А коли я знімаю форму в кінці дня, то почувуюся голою, вразливою і загубленою.

Правда в тому, що я часто гублюся під час соціальної взаємодії; ніби всі грають у якусь хитромудру гру із складними, всім добре відомими правилами, але я граю щоразу вперше. Я із загрозливою регулярністю припускаюся помилок в етикеті, ображаю людей, коли маю намір зробити комплімент, неправильно зчитую мову тіла, кажу не те, що треба, і не тоді, коли слід. Якби не Ба, то я б не знала, що люди усміхаються не лише від щастя. Іноді вони посміхаються, коли беруть вас на кпини. Або ж дякують вам, а насправді хотіли би вліпити вам добрячого ляпаса. Ба казала, що мої навички зчитування емоцій кращають — *щодень потроху, моя любя* — та тепер, без неї, я страждаю. Колись, повернувшись з роботи, я рвучко відчиняла двері нашої квартири навстіж і розпитувала її про все, що назбиралося за день: «Я вдома! Ба, а кетчуп справді відчищає мідь, чи краще брати сіль та оцет? А це правда, що чай п'ють з вершками? Ба, а чому мене на роботі прозвали Румбою?»

Та тепер, коли я відчиняю двері додому, не чути «Моллі, любя, я зараз тобі поясню» чи «Приготую-но я тобі ладне горня чаю і все поясню». Тепер наша затишна квартирка на дві

спальні порожня і позбавлена життя, наче печера. А чи труна. Чи могила.

Думаю, що через труднощі із зчитуванням емоцій я остання, кого запрошують на вечірку, хоч я й дуже люблю вечірки. Очевидно, що бесіди мені вдаються теж недорікувато, і якщо вірити чуткам, то в мене нема друзів мого віку. Якщо чесно, то це чистісінька правда. У мене нема друзів мого віку, та й, коли так, мало друзів будь-якого віку.

Та на роботі, вбрана у свою форму, я не вирізняюся. Я змішуюся з інтер'єром готелю: такі собі чорно-білі смугасті шпалери, що прикрашають гол та кімнати. В уніформі, поки не розтулю рота, я можу бути будь-ким. Навіть якби ви мене побачили в поліції, на очній ставці, то не впізнали б, хоча й проходили повз мене з десятків разів на день.

Нещодавно мені виповнилося двадцять п'ять, «чверть століття», прокоментувала би бабуся, якби могла мені щось сказати. Але вона не може, бо вона — мертва.

Так, мертва. Чому шукати інші слова? Вона не відійшла, ніби промайнув легенький вітерець на вересовищі. Вона не пішла супокійно. Вона померла. Зо дев'ять місяців тому.

День по її смерті видався погожий і ясний, я, як звично, пішла на роботу. Пан Александер Снов, менеджер готелю, здивувався, коли мене побачив. Він мені скидається на сову. Має такі окуляри у черепаховій оправі, завеликі для його щуплого обличчя. Поріділе волосся він прилизує назад, оголивши мисик на лобі. В готелі його ніхто не любить. Ба завжди казала: «Не зважай, що думають інші; важливо, що думаєш ти». І це правда. Жити треба за своїм власним моральним уставом, а не йти сліпо за всіма, як та вівця.

— Моллі, що ви тут робите? — спитав пан Снов, коли я прийшла на роботу день по смерті Ба. — Співчуваю вашій втраті. Пан Престон мені сказав, що ваша бабуся відійшла від нас вчора. Я знайшов вам заміну на сьогодні. Я подумав, що ви візьмете вихідний.

— Пане Снов, чому ви так подумали? — спитала я. — Як казала Ба, здогад той нагідив і вам, і мені.

Пан Снов спав з виду, наче от-от мишу відригне.

— Прийміть мої співчуття. Ви певні, що не хочете сьогодні взяти вихідний?

— Це ж Ба померла, а не я, — відповіла. — *The show must go on*, чи не так?

Очі пана Снова округлилися, що, мабуть, означало здивування. Мені ніколи цього не збагнути: чому правда шокує людей більше, ніж брехня?

Зрештою пан Снов змилосердився:

— Як забажаєте, Моллі.

Кілька хвилин по тому я вже була у перевдягальні для покоївок, одягала свою форму, як роблю це щодня, і сьогодні — не виняток, я й завтра так зроблю, хай навіть хтось — не моя бабуся — помре напередодні. Не те що вдома, а хоч би й у самому готелі.

До речі. Мало не забула. Сьогодні я знайшла в ліжку мертвого гостя готелю. Пана Блека. *Того* пана Блека. Поза тим, то був звичайний робочий день.

Дивовижно, хіба ні, як одна сейсмічна подія змінює наші спогади? Робочі дні зливаються в один: одне заняття перетікає в інше. Смітники, що я випорожнюю на четвертому поверсі, плавно змінюються на смітники з третього поверху. Я ладна заприсягтися, що прибираю номер 410, — кутовий, виходить на західний бік вулиці, а насправді я геть деінде, у номері 430, у східному крилі, дзеркально до номера 410. Та раптом трапляється щось незвичайне, як-от знахідка мертвісінького пана Блека, — і день враз кристалізується, із газоподібного стану обертається у твердий. Кожна мить закарбовується в пам'яті, і день відрізняється від усіх попередніх.

От сьогодні, близько третьої години пополудні, наприкінці моєї зміни, сталася сейсмічна подія. Я вже прибрала всі номери — включно із пентхаузом пана Блека на четвертому поверсі,

але мені довелося повернутися туди ще раз, щоби прибрати ванну кімнату.

Щоб ви собі не думали, наче я нечупара чи мантелепа на роботі, що прибираю пентхауз пана Блека за два заходи. Коли я прибираю в номері, то вичищаю все — згори донизу. Після мене він чистісінький і осяйний: жодну поверхню не омину, жодної пилінки не залишу. *Чистота стоїть поруч із набожністю*, казала моя бабуся, і я певна, що це чи не найкраще мотто, з яким можна йти по житті. Я не замітаю сміття по кутках, я їх вичищаю до блиску. По мені не лишається ані відбитка пальця, ані слідів.

Тож я не розлінилася і вирішила *не* прибрати ванну кімнату пана Блека, вичищаючи його номер вранці. *Au contraire**, під час мого першого санітарного заходу ванну кімнату зайняла наша гостя. Жізель, теперішня дружина пана Блека, прослизнула в душову акурат, коли я прийшла. І хоч вона мені милостиво дозволила (скажімо, так) за цей час прибрати у номері, все ж купалася вона доволі довго — аж пара почала зміями клубитися і вириватися з-під дверей ванної кімнати.

Пан Чарльз Блек та його друга дружина, Жізель Блек, давні гості готелю «Рідженсі Гран». Усі їх тут знають; та їх вся країна знає. Пан Блек зупиняється у нас — чи, радше, спинявся — щонайменше на тиждень щомісяця, поки погоджував свої справи з нерухомістю в місті. Пан Блек є — був — відомим фінансистом, магнатом і можновладцем. Він та Жізель часто з'являлися на сторінках світської хроніки. Його описували як «привабливого жевжика середніх літ із посрібленими сивиною скронями», та, якщо відверто, він ані «жевжик», ані «посріблений». Про Жізель часто писали як про «юну струнку трофейну знаменитість».

Як на мене, то це дуже позитивне визначення, але Ба, коли прочитала його, заперечила. Коли я спитала чому, то вона сказала так: *Суть ховається між рядків*.

* Навпаки (фр.).

Пан та пані Блек одружені недовго, зо два роки. Нашому готелю «Рідженсі Гран» неабияк пощастило, що така поважна пара вшановує нас своїми візитами. Це дуже престижно. А це означає, що до нас навідається ще більше гостей. А це означає, що у мене буде робота.

Якось, двадцять три місяці тому, коли ми з Ба прогулювалися у Файненшел Дістрікт, вона показала мені всі будинки, якими володів пан Блек. Я навіть і гадки не мала, що йому належить чи не чверть міста, та, хай там як, належить! Тобто належало. Як з'ясувалося, коли ти мрець, то тобі ніяка власність не належить.

— «Рідженсі Гран» йому не належить! — якось сказав пан Снов про пана Блека, коли той ще був живісінький. Пан Снов пригвіздив свій коментар сміховинним пирханням. Та я поняття зеленого не маю, що те пирхання мало б означати. Одна з причин, чому мені до вподоби Жізель, друга дружина пана Блека, це її прямота у звертанні до мене. Вона говорить просто.

Того ранку, коли я вперше прийшла у пентхауз пана Блека, то прибрала все, окрім ванної кімнати, яку зайняла Жізель. Вона була сама не своя. Я одразу зауважила, що її очі червоні і припухлі. Алергія? — подумала я. Чи, може, сум? Жізель байдки не біла, а щойно я увійшла в номер, побігла до ванної і затраснула за собою двері.

Та я не зважала на її поведінку і робила свою роботу. Навіть навпаки, я одразу взялася до діла й ретельно прибрала в номері. Коли все було прибрано дочиста, я взяла коробку серветок, стала під дверима ванної і звернулася до Жізель так, як мене навчив пан Снов:

— Ми повернули ваш номер до ідеального стану! Я прийду пізніше, щоби прибрати у ванній кімнаті!

— О'кей! — відповіла Жізель. — Навіщо так верещати! Боже...

Коли вона нарешті вийшла з ванної, я вручила їй серветки, бо, може, вона й справді має алергію чи засмучена. Я сподівалася, що ми перекинемося кількома словами, бо вона зазвичай балакуча, та вона одразу заходилася одягатися.

Я вийшла з номера і взялася за прибирання четвертого поверху — номер за номером. Я підбивала подушки і натирала дзеркала. Я виводила плями і сліди від пальців зі шпалер та стін. Я збирала оберемки зіжмаканих простирадл і вологих рушників. Я дезінфікувала порцелянові ванни та раковини.

Коли половина роботи була позаду, я взяла коротку паузу, щоби спустити свій возик у підвал, де я залишила два великі важкі мішки поплямлених простирадл і рушників. Попри задуху підвальних приміщень, атмосфера яких тільки погіршується від яскравого флуоресцентного світла та низької стелі, я почуваюся краще, залишивши позаду ті мішки. Коли я знову піднялася нагору, мені вже стало легше, хоч я й трохи спітніла.

Я вирішила навідатися у кухню до Хуана Мануеля, мийника посуду. Я помчала плутаними коридорами, впевнено повертаючи, куди слід — ліворуч, праворуч, ліворуч, ліворуч, праворуч — як та циркова мишка в лабіринті. Коли я дісталася нарешті широких дверей і прослизнула до кухні, Хуан кинув усе й одразу простяг мені велику склянку холодної води з льодом, яку я вдячно прийняла.

По короткій приємній розмові я пішла геть. Тоді поповнила запас чистих рушників та простирадл у господарському відділі готелю. А потім я піднялася на другий поверх, де було свіжіше, щоб братися за прибирання наступних номерів, які чомусь були підозріло скупі на чайові. Та про це трохи згодом.

Коли я глянула на свій годинник, було близько третьої. Саме час повертатися на четвертий поверх і прибирати ванну кімнату пана та пані Блеків. Я спинилася на мить перед дверима і прислухалася, чи є якісь ознаки присутності. Я постукала, як приписує протокол.

— Прибирання! — проказала я голосно, але ввічливо та рішуче.

Відповіді не було. Я взяла електронний ключ, замок продзижчав, і я прочинила двері номера, тягнучи за собою возика з приладдям.